

Trenčín, 7. máj 2018

Mená a skutky hrdinov druhej svetovej vojny si pripomenuli v Lednických Rovniach, odhalili pamätník letcovi RAF Antonovi Vankovi

V pondelok 7. mája 2018 sa v obci Lednické Rovne (okres Púchov) spomínalo na rodáka z obce pôsobiaceho v britskom Kráľovskom letectve (RAF) i ostatných hrdinov druhej svetovej vojny.

Kvetná nedeľa roku 1943 sa do kroniky piatich slovenských rodín zapísala veľkými písmenami. V tento deň totiž piati kamaráti a kolegovia ukoristili na letisku v Trenčianskych Biskupiciach vojenské lietadlo slovenských Vzdušných síl, aby ďaleko od svojho domova **bojovali za slobodu vlastného i ostatných národov**. Ich cieľom bola Veľká Británia, v ktorej plánovali vstúpiť do služieb britského Kráľovského letectva a bojovať za jej oslobodenie i ukončenie druhej svetovej vojny. Naplneniu sna však predchádzala dlhá a strastiplná cesta – zo Slovenska, cez Turecko a Orient až do ich cieľovej stanice.

Jedným z týchto chlapcov bol aj v tom čase 25-ročný Anton Vanko, rodák z obce Lednické Rovne, ktorý sa na britských ostrovoch stal **pilotom 312. československej stíhacej perute RAF**. Vo farbách britského Kráľovského letectva lietal na lietadle Spitfire niečo vyše roka. Ako pilot spomínaného lietadla tragicky zahynul 8. decembra 1944 za zlých poveternostných podmienok počas štartu k operačnému letu. V tom čase mal Anton iba 26 rokov.

S myšlienkou **postaviť letcovi Antonovi Vankovi** v jeho rodnej obci **pamätník** prišiel príbuzný, Karol Vanko. „*Tento rok je to presne 100 rokov, kedy sa v Lednických Rovniach narodil môj prastrýko Anton Vanko. Motívom postavenia pamätníka bol jeho spôsob odchodu zo Slovenska do RAFu, ťažký prechod Antona cez Orient, Palestínu, Sýriu, Egypt do Veľkej Británie,*“ objasnil iniciátor myšlienky Karol Vanko. Zároveň dodal, že pokus odhaliť pamätník lednickorovnianskému rodákovi bol už v minulosti pred desiatimi rokmi, no bol neúspešný. S prípravami na odhalenie pamätníka pri príležitosti 100. výročia narodenia letca sa začalo na jeseň minulého roka, aby sa jeho odhalenie mohlo uskutočniť symbolicky 7. mája, deň pred štátnym sviatkom, ktorým si pripomíname koniec dodnes najväčšieho a najrozsiahlejšieho konfliktu.

Pripomenúť si osobnú obeť Antona Vanka, no i životy ďalších Čechoslovákov pôsobiacich v RAFe prišiel do Lednických Rovní aj predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslav Baška. *„V týchto dňoch si pripomíname skončenie druhej svetovej vojny. Je to presne 73 rokov od ukončenia najťažšej skúšky pre celý svet. Hodnoty slobody a demokracie, za ktoré odišiel bojovať Anton Vanko či ostatní piloti, by mali byť vštepované deťom už od základnej školy. Preto chcem poďakovať všetkým, ktorí sa zaslúžili o postavenie tohto pamätníka. Ten bude pripomínať všetkých, ktorí obetovali svoje životy, aby sme sa my mohli mať lepšie,“* uviedol trenčiansky župan Jaroslav Baška.

Štátny tajomník Ministerstva obrany Slovenskej republiky Marián Saloň v odhalení pamätníka vidí nielen spôsob, akým sa dajú oživiť historické spomienky a vzkriesiť príbehy hrdinov druhej svetovej vojny, ale i **možnosť odkazu dnešnej generácii, aby mier nepovažovala za prirodzenú súčasť svojho života.** *„Dnes žijeme v dobe, kedy si myslíme, že mier je samozrejmosť. Sledovaním diania v okolitom svete však môžeme vnímať, že mier je skôr vzácnosť, a to aj vzhľadom na nový fenomén, ktorým sú teroristické útoky či lokálne boje. Práve preto si musíme vážiť našich predkov – ľudí, ktorí bojovali, aby sme my mohli žiť v pokoji a užívať si mier,“* priblížil štátny tajomník.

Slávnostného odhalenia pamätníka sa zúčastnil aj veľvyslanec Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska **Andrew Garth** v sprievode vojenského pridelenca plukovníka **Michaela Longstaffa**, ktorý je tiež pilotom RAF. *„Príspevok československých letcov významne pomohol v kritických okamihoch vojny, vrátane bitky o Britániu. Odvážni muži a ženy si nevybrali vlastnú záchranu, vybrali si čeliť nebezpečenstvu, vybrali si boj. Vďaka nim si dnes môžeme užívať slobodu a mier. Britský ľud im bude navždy vďačný,“* vzdal poklonu slovenským letcom v RAFe britský veľvyslanec. Cestu na podujatie si našla tiež europoslankyňa **Monika Beňová** či poslanec Národnej rady Slovenskej republiky **Milan Panáček**.

Druhá časť podujatia – **Spomienka na Antona Vanka** – sa preniesla do reštaurácie Hunty Fish, kde na prítomných čakala výstava prezentujúca život letca Antona Vanka i maketa modelu lietadla Spitfire v životnej veľkosti a vo farbách 312. československej stíhacej perute RAF.

V Lednických Rovniach si obyvatelia obce i široká verejnosť odhalením pamätníka pripomenuli nielen život letca Antona Vanka, ale tiež hrdinské činy, zásluhy i obeť všetkých, ktorí sa ďaleko od domova neváhali zapojiť do bojov druhej svetovej vojny a obetovať svoj život vyššiemu dobru. Česť ich pamiatke.

Pre viac informácií kontaktujte: Mgr. Barbora Jánošková, Odd. komunikácie a medzinárodných vzťahov TSK, barbora.janoskova@tsk.sk, tel.: +421/ 32/ 65 55 910, mobil +421/ 901/ 918/ 146